

CARLES SALVADOR

Rosa dels Vents

POEMES

orC/144

M . C M . X X X

BIBLIOTECA DE CONTEMPORANIS.—IV

ROSA DELS VENTS

CARLES SALVADOR

Rosa dels Vents

POEMES

Pròleg

d'Eduard Martínez Ferrando

A n y M . C M . X X X

Es propietat.

Drets reservats.

A guisa de pròleg

Carles Salvador, el mestre de Benassal com afegeixen tots els que l'han llegit, que són munió, representa avui una institució en la ciutat del valencianisme intel·lectual. Es per això que també ofereix el més bell exemple de la joventut nostrada, per no carregar amb la frivolitat, el ventatgisme i l'eixorquia, que constitueixen el feixuc pes mort de la majoria d'aquella.

Jove encara, puix nasqué a València l'any 1893, sembla que en dedicar-se a l'ensenyança, sobre tot, va sentir de prop el greu problema de l'escola valenciana: Els xiquets a casa i als carrers parlaven la llengua vernacle i ell havia d'explicar-los les nocions més elementals en altra oficial i ¡que no entenien!...

I fon aleshores quan brollà en la seua ànima una pregona fe valencianista que l'abrandà com a l'Apòstol, cavalcant camí de Damasc, en el moment que una llum més viva que la del sol li féu cloure els ulls, per a veure endavant la de la veritat.

Hagué de consagrar-se llavors a la lectura i a l'estudi de la història i les lletres regnícoles, amb l'objecte de conèixer les causes de la tragèdia de l'escola valenciana, que és la mateixa del nostre poble. Això el deixà sense comerç espiritual al seu retir i solitud camperols de Benassal i fon a cercar-lo tan sols en la correspondència amical, però mentre, a la seua ànima es bastia el que en el llenguatge teresià diríem la «morada» de l'anunciada personalitat literària, puix que en aquella trobà el menatge més confortable per a prosseguir en la seua tasca: El constitueixen els èxtasis de les grandeses passades i les enyorances per la dolorosa pèrdua d'elles.

Entre les al·lucinacions que causa l'aïllament, ho era la més freqüent la Vestal de la Pàtria estesa sobre el paviment del temple i al seu costat el brazer que mostrava el foc de l'esperit pairal quasi apagat i algunes sagrades cendres escampades quan la caiguda de la gran sacerdotessa de València. Altres vegades desfilaven tot seguit per el numen del poeta les grans figures i els esdeveniments més re-

marcables de la història de l'antic Regne de València... I un viu anhel de redreçament i reconstitució de tot això neguiteja, aleshores, el seu cor.

Escèptic dels messianismes no esperà, en la seua generositat, a que fessin el prodigi els altres, i ple de virior i entusiasme volgué arribar fins pogués, llençant-se a la lluita, amb la bella fal·lera del Creuat que aixopluga l'esperança al pit i que porta en la gallardia del seu plomall el símbol de les altituds humanes.

Carles Salvador, armat ja cavaller de l'ideal, surt cap a la Terra Santa de la valenciania i batalla heroicament en aquests anys darrers, als camps de la pedagogia, el periodisme, la poesia i la literatura en general amb l'aplaudiment sincer dels cultes estols de Castelló, València i Barcelona, així com de tot el públic llegidor.

En el present aplec poètic esdevé, a més, el subtil i espiritual poeta de sempre, que elegí per Musa dels seus versos a Madama Modernitat, i comsevullga que el món, als nostres dies, palesa més sensibilitat que sentimentalisme, la deu de la seua poesia llisca aquí més per la intel·ligència en combinació amb els sentits que per un cor sagnant d'amor i de pietat.

La sinceritat lloable del poeta fa que es lliure al confusionisme del seu temps, en la literatura, l'art,

la política i la sociologia sense que això vullga dir que no es done en la florida garlanda que acaba de teixir un nexa, que és com vigorós fil de ferro que, al seu bell mig, la reforça: Aquesta elegància de l'estre de Salvador que, mestre de la simplificació i la miniatura dels seus poemes, sembla enlairar-se als mateixos cims de Baudelaire, tot acceptant el seu consell d'ubriagar-se en quant a la poesia i la virtut.

Una poesia que, de tant en tant, traspua una vaguetat suggerent per demés, que tal vegada provinga de l'esmentada aliança que féu el nostre Carles Salvador, amb aquella barreja actual de tendències estètiques, literàries i artístiques, a les quals ja ens referirem abans. D'aquí que les seues troballes poètiques acusen unes vegades perfils descriptius, altres lírics, adés matisos ingenus, adés d'humour, bé deliquis místics, bé sensuals i alhora visions cívils i camperoles.

ROSA DELS VENTS, doncs, no ha necessitat que la bategés ni el propi autor, puix ella mateixa es va donar el nom.

Heus ací perquè salutem en nom de la bellesa i la Valenciania aquest breviar que inspirà la fantasia, tan pur en la intenció com en el llenguatge, que s'ofereixen amb la blancor immaculada de l'armeni amb la suavitat ondulant de la marta... el que ens redimeix de la vulgaritat, les profanacions i les xa-

vacanades que es feren endèmiques, per dissort, a la república de les lletres valencianes.

Llegiu-lo, valencians, i creureu que a la sala del vostre senyorial castell, on es veieu acoblats amb altres nobles cavallers i belles dames, ha pujat un trobador que, després de trempar la seua cifra, cantava l'antiga glòria: Les gestes admirables d'aquella nació valenciana il·lustre i poixant, de tan amanyagada per la deessa Minerva, sobretot a l'Edat Mitja.

La pàtria dels òpals del cel i la mar, el vellut esmeraldí de ses hortes, el nacre de les alqueries, l'atzabeja i els diamants colossals de les muntanyes, l'or de les palmeres i la pòrpora augusta dels seus tarongerals que parlen de vida i que ara fa més de dos segles fon occida de ferida mortal, esperant com altra Brunilda el Sigfrid que la desperte i la salve.

EDUARD MARTINEZ FERRANDO

La lluna,
ara,
sobre tot.
Sota l'arcada de la nit
nosaltres dos.
I tu, estimada,
recolzada al meu pit.

CONSTEL·LACIO

Tenen fred les estrelles
dins el xal de la nit.
S'asomen a la barana
del vent que passa
i encara encenen més
els llums,
quan Amor aleteja
vora nostre, esposa.

Tenen fred les estrelles
i tremolen llurs cascavells
d'argent amb repics de llum.

També dins l'ombra de la cambra
nostres llavis cascavel·legen
besades, esposa,
i mai no tenen
crepuscle ni albada.

Quan les estrelles rumbegen
el dring en el fred,
una contel·lació

caldà

— els nostres ulls abrandats —
llueix al cel de l'Amor
de nosaltres dos, esposa,
i tu i jo som satèl·lits
de nosaltres mateixos.

POEMA

Cada bee esclatava en son punt
i ara encara té flors el jardí,
Per al fill té els esclats més sonors
i s'esponja, de goig, el meu cor
perque en ell a mi em besa

Mon fill!

Entre besada i encantament
ens va vindre una filleta
— com un palmó daurada —
de no sé quin paradís
llunyà
on els estels naixen en la faç de les criatures

Ma filla!

Juquen els dos damunt la pell d'ovella
com en la jungla els llops menuts...

I la mare els mira
embadalida

I A MI SE ME TRENCA EL COR.

PRIMAVERA

Passa xiulant el fadrí
i en la boca du una flor;
l'ha collida per guarnir
la alegria de son cor

on s'atenda vora el llor
de l'Amor de flam diví
l'aranya que fila en or
la teranyina sens fi.

I esguarda dins de sa ment
la imatge gris, transparent,
d'una jove indefinida
de la qual ara té esment
perquè són-li en moviment
totes les sangs de la vida.

POEMA

Res no canta
                          en la nit
  sinó el grill.

el meu cor
i l'estrella remota.
Res no vibra sinó ma voluntat,
els ulls fosforescents del felí
i la brasa del cigarr.

Tu — dona, fibra, passió —
has recolzat els teus braços en els meus,
ta paraula ha xuclat ma paraula
i els teus ulls

— estrofa, esgarip i foc —
                          han somogut

la feble trinitat de la nit:
la fresca pulveritzada dels estrells,
el baf terral de l'horta regada
i els cércols

— iris, iris, iris —
                          de la dama
                          — bruna —

vestida de Sol.

Canta el cor,
les fulles de l'acàcia
i l'estrella punxaçada.

Altrament

— Oh dona recolzada als meus desitjos —
canta el teu desig

— Mestre cantor

de la nostra Amor —
dins la càrrec de set vels dels teus llavis.

. . . . .

L'arc de la nit se comba més,

las,

en encendre's les bengales dels teus ulls.

POEMA

El vent s'ha penjat als arbres
no's mou ni fulla ni ram.
El vent s'ha penjat als arbres
com l'amor al meu cor.

Veu el vent passar la lluna
com miro que passes tu.

I té, ara, les ales closes.
Potser demà amanyague la fulla tendra,
potser trenque els cimals groixuts.

El meu cor és ben quiet...

Demà potser voldria besar-te
la boca, estimada, — u oblidar-te.

Qui destriarà
els misteris
del vent dormit
i del cor humà?

POEMA de quan riu la perdiu

Se evapora el verd
del blat
i clareja
el tany
sota l'espiga que grana.

La còlvia té el posat
d'un novell
esperit sant
sobre el mocador
tacat del bancal.

Les roselles
van emigrant
cap al Nord
seguint la festa estival.

La lluna
esmola la faïç
en l'acer del cel
blau
i la guatlla crida
— alegre reclam —
l'escopeta fumosa
del caçador afanyat.

Se evapora el verd
del blat
quan riu
la perdiu.

El cotó-fluix de les núvoles
emmolla les roques lluentes
de la muntanya calva.
L'herba de les olives
s'acurruca en feixos.
L'espígol afile les llances en l'aire fresc.
La perdiu que resta, canta i riu
com l'infant matiner que va a l'escola.

XIPRERS

Aquells raspalls que hi ha dins del calvari
de punta al cel i esperen nuvolades
són plens de goig davant la volta blava.

Els van creixent pel gust d'ésser inútils,
per fer-se poc a poc menys manejables,
per viure eternament en ampla vaga.

Només l'estel remot exorna els vèrtexs,
només l'ocell fa niu en llurs brancatges.
(Ocell i estel — mon cor! — refils i brasa).

GITANOS al poble

Màscares filles del punxó de Gargallo
hom ha exposat esta tarde pel poble.

Vora ma finestra ha florit una dansa
a l'encreuament del meu cor i el carrer
i un castell de focs ha encés les ninetes
dels ulls i els flancs i els pits i els braços dansants.

Els peus metàl·lics i les clenxes voleiadisses
acompassen el ritme tormentador.
Decora l'escena:
la pandereta del Sol i l'aire de l'estiu
sota el blau timbal del cel càlid.

Com jo, separat del món per la reixa,
l'eremita en l'antic desert faraònic...

La tentació tanca les torçades espirals
i encara té unes paraules de mort
en els llavis tallats en pedra foguera.
I ha dit AMOR tres vegades: AMOR!

He vist la meua ànima anegant-se
en les flames invertides de la còrpora;
i he pres de la butxaca l'oració del segle;
i he tirat l'incens monetari a les brases caldes;
i s'ha allunyat de mi la tentació
besant, amb passió, els redolins de cuore.

IDIL · LI

Ella venia de l'horta
i ell tocava el saxofó.

El camí curull de gràcies
i el balcó de semitons.

Ella arramalava un ase
i ell un xarleston.

El blau-cel el destenyia
l'esferoide de llautó.

Ella venia de l'horta
i ell asomat al balcó.

RETRAT de la meua ESPOSA

La vaig conèixer
— i desitjar —
i la tinc.

Li vaig mossegar
la cirera dels llavis...

Vaig collir
les roses de sa gálta...

Va florir
el liri del seu ventre

...I M'HA DONAT UN FILL.

LES 11 DEL MATI

Quin sol!

El blat, en garbes, d'esquena al sol.

Les núvoles, clares, pels aires.

Caldeja el vent i no plou.

La nena té un plat de corals en la falda
i arracades de cirera en les orelles.

L'esposa, braços nus, esten la roba

i ompli de veles la galeria:

blanques i negres i virolades.

El vaixell de la casa

té dols i goiços i un banderí

tremolós

per cada día.

El nen vola pel món - adalerat -

en les ales d'un llibre de proses.

El pare somriu dins del poema

i encen la cigarrera que el fa somniar.

A l'estereoscopi dels ulls

se li amaneix la fantasia:

el llarg viatge que mai no es farà.

En l'era veïna
canta un fadrí camperol
una cançó d'amor i de sol.

Quin sol!

I les garbes — tostades, tombades — al sol.

LA FILLA I LA NETA

Pren uns draps la meua filla
i amb ells fa una xica nina
— la meua neta,
la seua filla. —

Pren els draps i canta
una cançó sense lletra
sense música...

I alleta ma filla sa filla ideal
que mai no plora
que mai no crida...

I conversen les dos amb paraules meloses
i tenen mitges rialles
i glops de felicitats en les boques.
— Ai el cor!

Si no'm volies, bonica,
ull blava,
cara fina,
cordereta
blanca,
ai el cor!

de dol me morc. —

I jo, amb el cor tot reple de glòries,
enceses les llànties dels ulls
i amb les mans a les boltxaques
les espio

I EM TRENCO DE RIURE.

4 POEMES hivernals

1

El primer quiquiriquí del gall
deixondeix la magestat
de la dobleta del Sol
i envia a dormir amb el fibló sonor
les noctàmbules, fredoriques estrelles
— tardà tararí matinal. —

2

La persiana del migdia
— a l'hivern —
s'arromanga les faldes
per a que daure el Sol
interioritats casolanes,
la vella dormida al ventall del Sol,
els ulls del gat roncadador
i la cadarnera de la gàbia de filferro.

En el tou de la persiana
un ocell té, de nits, un palau per dormir.

3

Neva. Neva. Neva...

Els àngels aboquen damunt de la terra
la llana dels seus matalassos fresquíssims.

4

Tarde de Nadal

llarga digestió.

Esport de balanci,

xic esport.

Les coques eren fines

i gras el titot.

Ai el blau del fum del cigar!

Son. Son i esport!

Més aprop, les gasolineres ràpides
botant de vida i amb els cors encesos,
amb els ventres plens de fruits de mar saborosos
i amb timoners que llencen les barques
contra els bancs de peixos.

I junt a mi

— en la proa de l'escollera —

la cançó viva del rompent,
l'aire que'm iodifica

I L'HIMNE VITAL DE LA MEUA ANIMA.

2

Tenia els ulls plens de veles.
La mar li feia el vestit.
Prenia amb daler les teles
salobres de blau teixit.

L'immensitat sobre d'ella.
El cor hissant dins de nu.
Al cel el bleix d'una estrella
i al far els rajos que llu.

Unes barques peixadores
van encendre els seus fanals.
La mar obria aleshores
ses pupiles fantasmals.

3

Hi ha al lluny una vela
al Sol
i una aspiració suprema
en l'horitzó;
i un bergantí de llana que navega
pel cel
anclat
en el cor del vent.

I ací prop hi ha
la fortor de l'alga
i el rogle de dones
que circumden la xarxa.

Entre la mar i jo
la platja.
Entre el cel i jo

les gavines; i
entre tu i jo
l'horitzó marí.

4

A Joan Lacomba

La nit se comba mostrant la joieria:
ulls, monedes, esquelles,
sobre l'horitzó marí sense veles;

e n e l t a p í s o n d u l a n t
d e l a m a r

les sirenes mostren i amaguen els mocadors
blancs
en volutes barroques de salutacions amoroses;
de la escollera estant el far
canta la seua passió d'ahir, d'avui, de sempre
en sospirs de llum, de llum, de llum,
que l'espai salobre ofega en sa vellutada sina.

S'ha disolt la lluna
en la mar.

Els peixos ne prenen bocins
i els posen a l'escata.

Dues estrelles vermelles
— al fons —
en parella peixcadora
omplin la xarxa de bocins
de lluna.

Per l'envelat avellutat del cel
passegen aranyes de llum minsa.

Dins del cor del Port
— sobre unes caixes de fruita de Sol —
hi ha una cançó alemanya,
unes dents blanques que somriuen
i un acordió plorant.

Casiopea, en creu, posada al cel
es vincla desmaiada
i el Far obri els ulls a tots els vents
per copsar l'espectacle quotidià.

Aquell bergantí que dorm
al costat del trasatlàntic,
si en sap de platges i ports!

I aquell vapor ennegrit
que es descaragola el fum
i a babor té un home ros
amb el cel a dins dels ulls,
si en sap de ports i platges!

Així tu mon desig, vols navegar
i saber de les besades
en tots els meridians
i en les platges amoroses
de totes les mars

— quietes i blaves
i ardentes i braves — .

Viatger fos jo que en cada port,
al salpar,
faria voleiar
el banderí tremolós
del meu mocador
blanc.

LA LLUNA FILA

A *Fina Cantó*

La lluna fila sa llum
i va minvant la filosa;
la lluna fila i consum
la seua vida afanyosa.

D'on prens la llana, lluneta?
Què fas del fil que has filat?
Files i files distreta
o bé fas la feina a ton grat?

La lluna fila sa vida
ma vida file també
(aquesta bella mentida
que si és mentida no sé).

La lluna fila.
S'emporta
sa llum a una casa morta.

EL BOU I LA VACA

A Alardo Prats i Beltràn

De blanc la masia
de verd clar la prada
el bou i la vaca
color xocolata.

Junyits d'una pota
no fan ni una passa
nuçats a una branca
roseguen l'estaca.

Si esguarden el cel
floreix la mirada;
navega molt alta
una onsa de llana.

Quan miren la terra
la troben ben grassa;
remuquen la mata
d'herbei per gústar-la.

Al cim d'una roca
punteja una guatlla
i el bou i la vaca
tremolen la bana,

l'esguarden, l'escolten,
sommien la gràcia...
La joia esfullada
rebusquen la calma.

De blanc la masia
de verd clar la prada
el bou i la vaca
color xocolata.

EL TITOT

Pels voltants de la masia
va el titot;
sembla que fatilleria
feu titot d'un vell bruixot.

Son vestit negre blaveja
si el recull
i a ningú del món enveja
posseït del seu orgull.

Creu portar sempre a la moda
son plomall;
quan s'ho pensa, fa la roda
i el ventall.
De son pas mai no en fa massa,
pinturer;
poc a poc vol fer la passa
pel carrer.
Cada jorn trota i retrota
per lluir l'ample vestit
i per res hom li escarota
la carraca del seu crit.

Sap baixar per lluïment
el seu moc; si vol l'arrufa,
fa una passa i de repent
se detura al temps que bufa
i obri airós altra vegada
son plomall;
no farà nova petjada
però si l'escarafall.

Fuiç de casa i de la jaça
per, voltant, no anar enlloc
i no sap que cada passa
va acostant-lo vora el foc
car del viure sols li espera
— bé que mal —
una taula llaminera
de Nadal.

EL NUVI

El nuvi i la núvia
se estan al pedrís.
Els pega la lluna
de tots els camins.

Conversa en sordina
— pa-tam pa-ta-tam — .
La lluna és amiga.
Se prenen les mans.

Ell diu de casar-se;
la jove somriu.
La lluna és molt alta,
molt blava, la nit.

Conversa en sordina
— pa-tam pa-ta-tam — .
La mare dormita;
s'abracen, amants.

Hom fa una promesa
i es té un tremolor.
La jove a la orella
du càntics d'amors.

Conversa en sordina
- pa-tam pa-ta-tam - ,
La galta ella arrima
i un bes ell li fa.

. . . . .

Al fer-li besada
li clava la dent.
Un fil de sang raja
i un lliri floreix.

R A B E R A

Devalla el comellar
la rabera.
Comença ja a enfosquir,
moradença,
la tarda flonja i lassa.
La parpella
del sol cobreix son ull
amb temença
i assoma's a l'atzar
tota estrella.

Devalla vers la font
la rabera.
La flauta pastoril
musiqueja.
Canta l'argent sonor
d'una esquella
i el cel té encar la ploma
vermellenca
de l'últim raig de sol
que li queda.

Les dents del pastoret
tenen menta.
La pica de la font
una estrella.
Els bels de les ovelles
sabor d'herba
i l'hora té l'encant
de la terra
— perfum de fariçola
muntanyenca — .

Al baci de la font
detura's la ramera.
Somriu en el bassal
l'aigua fresca.
La flauta pastoril
canta encesa
i al lluny, dins la buidor,
el gris d'una fumera...
La nit és una clara
maravella.

MULAT FERESTEC

Ferèstec mulat
troteja la plaça.
No vol el forat
que li obri la casa.

Mulat astorat
rebuja la jaça.
Sols vol llibertat
per ell i sa raça.

Més tem el teulat
quan més temps hi passa.
Recorda's del prat.
No vol llaç ni llaça.

Si està apessebrat
la vida li és lassa.
Tancat i nuçat
la menja no es passa.

Parany li han parat.
Al cor té una espasa.
i un viure escurçat,
mesquí, li amenaça.

Sospira pel prat.
l'enyor el trespassa.
La vall que ha deixat
voldria per casa.

Protestes, irat,
prou fa per la plaça.
Retruny l'empedrat
les guitzes que traça.

CANÇÓ DEL MALFEINER

Un bacó va a la dula
porta el trot pel carrer;
va a la dula una mula
somnia la cuçula
que sap creix al terror.

El bacó en la segarra
no se sap presoner;
té un bell tros si se esbarra
i el camí ningú barra
si vol còrrer lleuger.

I la mula bramula
sense colps al darrer;
per on vol deambula
i el bon sol l'estimula
per menjar a son pler.

El bacó en la garriga
té un estar falaguer;
sap trobar-se l'amiga
que gemegue i li diga
on haurien recer.

Pel bacó i per la mula
l'hostatjar-se a la dula
és un goiç i un daler;
qui a la dula es vincula
té ja el viure balder.

Per xo envege la mula
i el bacó cridaner.
Si els fan viure a la dula
tastaran la cuçula
però res no han de fer.

Riuen les banderetes en el port
al més alt dels pals
enjogassades les seues coloraines
esperant cantar, frenèticament
mar endins, mar enllà
on la mar sembla un mocador d'aigua
verda
guarnida de veles que riuen,
de teories de fum que saluden,
de sospirs de motors que trepiden
i de peixos que brinquen
folls de alegria.

I riu l'estimada que neda
en el refugi de la platja,
contenta al contacte saludable
de l'aigua.

Hortolana

Enlluerna l'ocre del bancal llaurat
a relles paral·leles, camins de vida.
I la cançó del llaurador
  atleta
de pell tostada com la terra.

I la sèquia d'aigua
  — dida de l'horta —
roja de sol i de sang activa.

Enlluerna l'arbreda
de fruits carregada...
Les pomes de gust de carn,
les taronges de gust de sol,
els raïms de gust d'amor
i les bresquilles de gust de bes d'infant
enlluernen els ulls i el cor
i el braç que, sota el pes de la llum,
descansa, las,
sobre la frescor de les herbes tendres.

I enlluerna l'estimada
recolzada al pit
amb els ulls mig closos
esguardant l'infinit.

Ciudadana

Febre.
Eixamplament d'artèries,
de pulmons renovats.

Contra carrers malaltissos
cirurgia municipal.

Febre.

Subsol. Paviment.
Asfalt.
L'auto llisca rabent.
La ciutat fa un salt molt alt.

Clàxons.
Ferro-vies.
Antenes.
Tramvies.

Febre.

Perspectiva.
Sabates lluentes.
Mitges de seda.
Sanitat.
La ciutat
fa olor de ciment armat.

Febre.

Aigua. Llum.
Cara nova.
València
ciutat bona.
Riu el treball.
Canta el diner
la cançó del dia.

Febre.

Neiximent de gratacels.
Les estrelles són més altes.
El Sol se civilitza.
Les dones són més belles
amb mitges de seda
i sabates lluentes.

Febre.
Sanitat,
L'estimada, enlluernada,
fa olor de ciutat.

BOTANICA

I. — Card

¡Oh, flor gòtica del card
punxaçada i oblidada
com l'amor d'aquella amiga!
Creixes vora del camí
l'aire bla te gronxa i passa
com l'amor que omplí ma vida,
¡Oh, flor gòtica del card!
Cada aresta té una gota
gloriosa de ma sang.

II. — Rosella

Dreta al camp és una flama;
accidents sols té de flor,
com la flor que al pit amaga's
accidents sols té de cor.
Flor oberta, roja, bella,
com el cor roent, saignant,

que jo porte en la capella
del meu pit supervibrant.
Breu ta vida, flor vermella,
se desfulla lentament
— fada i trista maravella —
al suau besar del vent.

III. — Roses

Aquella gálta pà·lida
sabé de la rossor
al bes que li venia
del seu primer amor.
I aquella rosa encesa
que lluu en el pitxer
gelosa empal·lidia
no havent el bes primer.
Jardí amb dos roses belles
i Amor el jardiner.

IV. — Ametllers

Florit l'ametller
i el cor ben alegre;
el sol és daurat,

i el blat és ben tendre.
Dessota dels arbres
florits vinc a seure.

. . . . .

Si mire la flor,
els ulls benedeixen;
les branques florides
la fulla no envegen.
Dossier més guarnit
potser no coneixes.

. . . . .

L'afany de la vida
els llavis gemeguen;
les flors esclatades
ben prompte asserenen.
Dessota dels arbres
se'n van les quimeres.
I el món es trasmuda;
les flors són novelles.
i l'aire que passa
té olor de les glevés.

V. — *Argilaga en flor*

Petita flor groga, abundosa,
que saps exornar les agulles
punxentes del ram,
el cim de muntanya nevada,
l'ermot on pasturen les cabres
i el fons del barranc.

Tu ets com l'imatge de dona
que naix graciosa i polida
en mig dels dolors
d'un cor traspasat pel calfred,
que sap de l'oblit i s'esberla
encar per l'amor.

Ets pom de records i deliquis
d'amor ara absent.

Claror de guspira daurada,
sospir tremolós de l'hivern
al cor que florí en primavera
i és ara tot buit de voler.

...petita flor groga, argilaga
que exornes l'hivern.

VI. — *Gerani*

El gerani del balcó
perd la fulla i es desgana
quan t'assomes cada dia,
braços nus, a la barana.
Tu prenies la floreta
un poc trista i refiada,
tot guaitant el caminal
com una senda sagrada.
I flairaves de les fulles
la sentor asprosa i sana
esperant l'amor perduda
dins la boirina llunyana.
Els geranis del balcó
se desfullen, tot recança,
quan t'assomes cada dia
per collir ta recordança.

VII. — *Alfàbega*

Conversaven per joquina
masover i masovera.
No tenien més companya

que una tova alfabeguera.
Res no dien sense riure,
i ell fitava sa denteta.
Voleiaven les paraules
com els focs en jorn de festa.
Amb la llum del sol ponent
relliscava la temença.
Les mans aspres de pastora
li prengué — talment la seda — .
Demanà una poca amor,
i ella, fent-se tota encesa,
va donar-li un bri d'alfabega
i exornà la seua orella.
Conversaven per joquina
com qui parla amb una estrella.

VIII. — *Espígol*

Feix de llances — bon espígol —
de l'ermot d'una quimera;
tiges verdes encarades
cap al cel en la carena;
que se claven dins mon cor
per ferir la seua bresca.

Sota el blau sols te besava
l'aletiç de tota abella.
Si et llevaven del boscatge
vas anar a casa d'ella.
Del perfum que al cor prengheres,
perfumaves la corbella.
Te odorava i va sentir-me.
Te llançà a la brasa encesa,
i l'amor que se cremava
fea plor i fea queixa.
Feix de llances sens buirac
de floreta moradenca,
bon espiçol que'm recordes
una amor ben primicera.

IX. — Baladre

Flor roja, de sang,
que creix al barranc,
i al meu pit.
Tu ets com l'amor
irat pel dolor
de l'oblit.
Verí i ets bonica.
Un poc xica.

Per ço t'he collit
i et porte en el flanc
del meu pit
ací on raja sang
d'amor i d'oblit.

X. — *Espinal florit*

L'espinal ha florit
sa llum blanca;
té una festa
cada branca,
i, amagada, la delícia
de la punxa que no llu.
I l'amor ha tret ja
la flor roja
de l'oblit
que en son plor riu i goja
la mesquina esgarrifança
que tens tu,
johl, l'esquerpa dona que fas via
per damunt de ma agonia.
L'espinal ha florit
(estelada en la nit),
i l'amor matiner

ha deixat en el branc
punxagut
el gotim sangonós del voler
que no ha hagut.

XI.—*Acàcia florida*

L'acàcia florida
me diu de l'amor pur,
i el vent, groxant-la, amida
son fur.

Mon cor, que té l'afany
del goig d'aquesta vida,
refusa l'averany
i l'ànima abaltida
té el plany del desengany
al rompre's la mentida.

. . . . .
A l'ombra de l'acàcia
he fet, volent, mon plor,
veent fugir la gràcia
del flam roent del cor.
I ací ma juvenesa,
perduda l'esperança

de un vell gotjós camí,
ha vist com devallava
la flor i el goig en pluja
que cau damunt de mi.

XII.—*Pom auster*

Tinc un ram tot ell de punxa
per guarnir la meua taula.
(Es aquesta, ben austera;
un tinter i fulles albes
de paper, on vinc a escriure
poemets de la meua ànima.)
Tinc un ram tot ell de punxa
sense verds de fullaraca,
sense flors, ni la més trista,
ni tan sols passionàries.
Es un ram auster com símbol
d'una esclava vida mansa.
Hi domina el card cendrós
exornat de punxes llargues,
i el junc sec de fina punta
com desig insaciable;
gavarreres ja resseques,
esbarzers que m'esgarrapen

i unes branques d'espinal
amb borralls de flonja llana.
Tinc un ram tot ell de punxa,
i al bell miç tinc presa l'ànima,
En un gerro els tanys s'apreten
mai no hi pose gota d'aigua.
Quan el vent ponent alena
se ressequen més les rames;
se retorç amb doloria
i els meus ulls fan raiç de llàgrimes.
Tinc un ram; és com ma vida.
esta vida austera, esclava.

TAULA

PAGS.

A guisa de pròleg	7
Poema	13
Mitja nit	14
Constel·lació	16
Poema	18
Primavera	19
Poema	20
Poema	22
Poema de quan riu la perdiu	23
Poema de fardor.	25
Xiprers.	27
Gitanos al poble.	28
Idil·li	30
Retrat de la meua esposa	31
Les 11 del maif	32
La filla i la neta	34
4 poemes hivernals	36
Poemes marins	38
La lluna flia	44
El bou i la vaca	45
El títot	47

El nuvi	49
Rabera	51
Mulat ferèstec	53
Cançó del malfeiner.	55
Nou poema de València.	57
Botànica	62
Taula	73
Colofó	75

L'ARTISÀ DE CASTELLÓ DE LA PLANA
FILL DE JOSEP ARMENGOT
ACABÀ D'IMPRIMIR
AQUESTA ROSA DELS VENTS
DE CARLES SALVADOR
VOLUM IV DE LA
BIBLIOTECA DE CONTEMPORANIS
EL 31 D'OCTUBRE DE 1930
VIGILIA DE TOTS SANTS

L. X D.

Darreres obres de l'autor

PLÁSTIC, poemes, 1925.

LLIBRET EUCARÍSTIC, poemes, 1928.

ELOGI DEL XIPRER, assaig, 1929.

VERMELL EN TO MAJOR, poemes, 1929.

BARBAFLORIDA, PROFESSOR, narra-
ció prosaica, 1950.

Edicions de la Societat Castellonenca de Cultura

Biblioteca de Contemporanis

- Vol. I — **Elogi del Xiprer**, de *Carles Salvador*. 1929. (Exhaurit.)
- » II — **Pomell de bibliòfils valencians**, de *F. Almela Vives*. 1929..... 3 ptes.
  - » III — **La Llengua Valenciana. Notes per al seu estudi i conreu**, de *L. Revest*. 1930. (Exhaurit.)
  - » IV — **Rosa dels Vents, Poemes de Carles Salvador**. 1930..... 3 ptes.

Llibres rars i curiosos

- Vol. I — **Regles de Amor i Parlament de vn Hom i vna Fembra**. 1920. (Exhaurit.)
- » II — **Cartas del Doncel de Xérica al Rey Felipe III**. 1922. (Exhaurit.)

- V. III — **Andreæ Capellani Regii Franco-
rum. De Amore libri tres.** Text
llatí publicat per *Amadeu Pagès*.
1929. .... 7 ptes.
- » IV — **Andreas Capellanus. De Amore.**
Text llatí i traducció catalana del
segle XIV. Introducció i notes
d'*Amadeu Pagès*. 1930 ..... 15 ptes.

Estudis de Llengua Valenciana

- Vol. I. — **Vocabulari del Maestrat**, de *Joaquim
Garcia Girona*. (En publicació.)

Publicacions fora serie

- Elegies**, de *Bernat Artola Tomàs*. .... 4 ptes.
- TOMBA-TOSSALS**. Contalles de la terra
de *J. Pascual Tirado*. Edició corrent.. 12 ptes.
- Edició especial de 25 exemplars en paper de
fil Guarro. .... 30 ptes.

SE VENEN A:

BERLÍN.—*Otto Salomon. Spanisches Buchhandlung. Oranienburgerstrasse 58-1.*

OPORTO.—*Livraria Portucale. Rua dos Mártires da Liberdade, 178.*

PARÍS.—*Librairie E. Droz. 38, rue Serpente.*

BARCELONA.—*Editorial Barcino. Portaferriça, núm. 17 i a les bones llibreries.*

MADRID.—*V. Suárez, Preciados, 46; Fernando Fé, Puerta del Sol, 15; F. Beltrán, Príncipe, 16, i García Rico y Cñía., Desengaño, 29.*

VALENCIA.—*Llibreria Maragat, Plaza de Castellar, 5, i Chirivella, Zaragoza, 14.*

CASTELLÓN.—*Hijo J. Armengot, G. Chermá 31, i en Sociedad Castellonense de Cultura, Apartado de Correos, núm. 16.*

---

2 cat Salv

3 Ptes.